

УДК 78.071.1(477)(092):780.614.131]:781.68

DOI 10.34064/khnum2-39.04

Тарновецький Ігор Іванович

Харківський національний університет мистецтв імені І. П. Котляревського,

здобувач ступеня доктора мистецтва

e-mail: ayvo96@gmail.com

ORCID iD: 0009-0003-3226-502X

**Композиторська інтерпретація старовинних жанрів
у гітарній творчості Валентина Задоянова**

Статтю присвячено дослідженню актуалізації в сучасній музичній культурі естетики добарокового музикування на прикладі композиторської творчості В. Задоянова. Одним із засадничих принципів розвитку гітарного мистецтва України в наш час є створення і збагачення оригінального репертуару українськими митцями. Адже творчо-особистісний доробок гітаристів (композиторів і виконавців) – це невід’ємна складова і запорука поступу професійного гітарного мистецтва і розвитку національної виконавської традиції. Проте не вповні дослідженими продовжують залишатись питання стосовно розмаїття жанрових форм і стилів українських композиторів-гітаристів сьогодення. Серед них – В. Задоянов, сучасний український композитор і виконавець-гітарист. Мета статті – охарактеризувати композиторську інтерпретацію старовинних жанрів у гітарній творчості В. Задоянова на прикладі окремих гітарних творів («Віреле» та «Канцона Тайф’єра» для гітари соло). Вперше запропоновано комплексний аналіз обраних гітарних творів В. Задоянова з урахуванням їхніх жанрово-стилістичних принципів (як приклад авторського прочитання старовинних жанрів). Підсумовано, що сучасне академічне гітарне музикування є системою, яка актуалізує як прояви інноваційного композиторського мислення, так і сприяє відкритості до різностильових явищ минулого. Одним з прикладів композиторської інтерпретації старовинних жанрів у сучасній українській гітарній музиці є творчість В. Задоянова. Гітара в композиторській інтерпретації В. Задоянова постає як інструмент, що відтворює естетику музикування на лютні. Музична мова композитора вирізняється синтезом елементів сучасного композиторського мислення з відтворенням ключових елементів старовинних жанрових моделей та естетики добарокової культури.

Ключові слова: сучасна українська музика; гітаристика; гітарна творчість; композиторська інтерпретація; жанр; віреле; канцона; драматургія; композиторська творчість В. Задоянова.

Постановка проблеми.

Гітарне мистецтво України позначене усталеними традиціями. Одним із засадничих принципів його розвитку у наш час є створення і збагачення оригінального гітарного репертуару українськими митцями. Адже творчо-особистісний доробок гітаристів (композиторів і виконавців) – це невід’ємна складова і запорука поступу професійного гітарного мистецтва і розвитку національної виконавської традиції у XXI столітті. Згідно з твердженням сучасних дослідників, «...гітара продовжує інтенсивно розвиватись в усіх напрямках виконавського мистецтва (сольному, ансамблевому, оркестровому) та музичної науки (органологічному, жанрово-стильовому, виконавсько-інтерпретативному)» (Паламарчук, 2023: 20). Отже, новітня галузь вітчизняного музикознавства – гітаристика – пропонує широкий спектр дослідницьких питань: від естетики і поетики гітарного мистецтва до інтерпретаційних аспектів вивчення його виконавської специфіки.

У цілому можемо констатувати превалювання наукового інтересу до царини гітарної творчості зарубіжних композиторів, і лише останнім часом поступово увиразнюється тенденція зростання зацікавлення дослідників здобутками національного гітарного мистецтва (дисертації С. Гриненко (2021), В. Паламарчука (2023) та ін.

Проте не вповні дослідженими продовжують залишатись питання розмаїття жанрових форм і стилів українських композиторів-гітаристів сьогодення. Серед них – В. Задоянов (народ. 1981 р.) – сучасний композитор і виконавець-гітарист, педагог, автор оригінальних творів, які звучать на конкурсах, гітарних концертах в Україні та за її межами і впроваджуються в навчально-педагогічну практику.

Таким чином, актуальність обраної теми зумовлена необхідністю дослідження і популяризації оригінального концертного і навчального

репертуару для класичної гітари сучасних українських діячів гітарного мистецтва, зокрема В. Задоянова.

Останні дослідження і публікації. Композиторський доробок В. Задоянова як представника культурного осередку Миколаївщини розглядається в контексті концепції дисертації С. Гриненко (2021), присвяченої гітарному мистецтву цього регіону в культурному просторі України кінця XX–XXI століть. Досліджуючи тенденції інтеграції сучасного гітарного мистецтва (на прикладі гітарного доробку Миколаївщини) в західноєвропейську традицію гітарного виконавства, авторка констатує, що в цілому композиторська творчість В. Задоянова є свідченням «відродження стилістики лютневої музики та естетики доби Середньовіччя» (Гриненко, 2021: 153). Митець, з поміж іншого, є автором низки музично-поетичних збірок для класичної гітари як результату вивчення розмаїття традицій різних культур. Звідси – «у творчості В. Задоянова можна віднайти риси, які свідчать про слідування традиціям трактування гітари в дусі інструментів, що були наявні в західноєвропейському середньовіччі, наприклад лютневій музиці» (там само: 141). Щодо значущості мистецьких надбань регіональних культурних осередків автор дисертації, присвяченої історико-генетичному виміру української гітарної творчості й виконавству середини XIX – початку XX століття, В. Паламарчук слушно зауважує: «стан сучасного виконавства, репертуарна складова як предмет гітаристики також поки що не отримала відповідного аналізу в контексті становлення регіональних явищ, які належать до української гітарної традиції» (Паламарчук, 2023: 23).

Поняття композиторської інтерпретації, яке є основою теоретичної бази нашої наукової розвідки, є доволі дослідженим феноменом. За В. Москаленком, композиторська інтерпретація може втілюватись, зокрема, у вигляді цитування чи певної стилізації, і бути представленою програмними творами, в яких залучається раніше зафіксований у різних формах художній образ певної історичної доби, коли у сфері уваги інтерпретатора опиняються «також варіанти художніх, аналітичних, критичних чи будь-яких інших “прочитань” музичного твору»

(Москаленко, 2013: 17). Композиторська інтерпретація визначається дослідницею І. Коновалою як різновид музично-художньої інтерпретації, спрямованої на «тлумачення і переінтонування творчих концепцій, мистецьких традицій, жанрово-стильових моделей та інтонаційних джерел як текстів культури» (Коновалова, 2011: 271). Як наслідок, «творчі аспекти композиторської інтерпретації є необхідними умовами створення обробки, транскрипції, аранжування та інших жанрів, функціонування яких в історико-культурній еволюції художнього мислення зумовлене широким спектром творчих завдань» (там само: 274).

Мета статті – охарактеризувати композиторську інтерпретацію старовинних жанрів у гітарній творчості В. Задоянова на прикладі окремих творів («Віреле» та «Канцона Тайф'єра») для гітари соло.

Наукова новизна дослідження. У статті вперше запропоновано комплексний аналіз обраних гітарних творів В. Задоянова з урахуванням їхніх жанрово-стилістичних принципів (як приклад авторського прочитання старовинних жанрів).

Методологія дослідження. Оскільки обрано дослідницьку стратегію, побудовану на інтерпретації жанру, центральним підходом методологічної системи вбачатимемо *жанровий*. Саме на рівні жанру відбувається стилістичне наслідування добарокового музичного мислення в композиторській творчості В. Задоянова. Завдяки *стильовому* методу досліджується «зустріч» двох стильових систем – старовинної та сучасної музики. Також був задіяний *структурно-функціональний* метод задля досягнення архітектоніки аналізованих творів. Постать інтерпретатора (*homo musicus*) як носія картини світу є важливим елементом дослідження жанру і стилю як категорій, що обумовлюють сутнісні риси творчості митця, що спонукає звернутися до *інтерпретологічного* підходу в цій науковій розвідці.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Валентин Задоянов (нар. 1981, Миколаїв, Україна) – сучасний український гітарист, композитор, поет і педагог. Музичну освіту

здобув у Миколаївському вищому музичному училищі, де навчався у класі гітари Г. О. Павліщева, а також у Миколаївській філії Київського національного університету культури і мистецтв під керівництвом Д. Ф. Журавля. Вже під час навчання у музичному училищі виявились і композиторські здібності митця. Важливу роль у їх розвитку відіграв саме Г. О. Павліщев, який не лише допомагав учневі долати шлях гітариста-виконавця, а й був першим слухачем та редактором ранніх творів В. Задоянова-композитора.

Композиторський доробок В. Задоянова охоплює декілька напрямів. Перший – твори, що апелюють до стилістики музичної культури Середньовіччя та раннього Ренесансу. Другий – твори, що означені семантикою минувшини (давній епос), насамперед кельтської та скандинавської міфології. Третій напрям можна умовно означити як сучасний, де композитор експериментує, кристалізує авторську музичну мову, вільну від автентичних та історико-культурних конотацій.

Однак найбільш виразна риса стилю композиторської творчості В. Задоянова – звернення до семантики і стилістики старовинної музики. Особливий вплив на його авторську мову справила естетика творчості композиторів доби Середньовіччя й Відродження, передусім англійського лютниста Джона Доуленда (*John Dowland, 1536–1626*), чий творчий спадок, за словами дослідниці К. Шітц, був ревіталізовий та здобув визнання в музичному просторі XX – XXI століть. Про це, між іншим, свідчить інтерпретація найбільш відомих творів англійського лютниста Стінгом у 2006 та 2007 роках, після чого лютня набуває статусу «кросоверного інструмента» (Sheetz, 2025), який долає межі жанрів та стилів.

Розглянемо детальніше принципи композиторської інтерпретації старовинної музики В. Задояновим на прикладі жанрів віреле та канцони. *Bipere (virelai)* – жанр світської музики пізнього Середньовіччя та Відродження, який походить від вокально-поетичних форм музикування, генетично пов'язаний зі словом, нарацією, що й вплинуло на його ключові жанрові характеристики, насамперед, структурну будову, основу на періодичному повторенні рефрена. Віреле

є одним із трьох провідних типів французької середньовічної пісенної поезії XIV–XV століть, поряд із баладою (*ballade*) та рондо (*rondeau*). Як різновид музично-поетичного мистецтва, жанр віреле тісно пов'язаний із мистецькими традиціями труверів (*trouvères*) та куртуазної лірики. Прикметно, що цій жанр здобув значного розвитку у творчості Гійома де Машо, а згодом розповсюдився і в англійській музиці.

Структура віреле зазвичай позначається схемою A|bba|A, де A – це повторюваний рефрен, а bba – куплет. Така форма забезпечувала як поетичну симетрію, так і музичну архітектуру. Більшість віреле Гійома де Машо – це одноголосні мелодії без інструментального супроводу, що дозволяло максимально підкреслити виразність поетичного тексту. Завдяки поєднанню витонченого поетичного змісту, «елегантної» музичної форми й самобутньої наративної драматургії, віреле є яскравим прикладом синтезу слова й музики в добарокові часи. Це підкреслюють і дослідники цього жанру Ф. Браун та П. Вільям: «Серед ліроепічних жанрів <...> віреле є ідеальним відправним пунктом для вивчення інтеграції поезії та музики. Оскільки більшість віреле є монодичними, написаними лише для однієї мелодії без супроводу, безпосередній зв'язок між мовою і музикою дає змогу більш уважного прочитання та інтерпретації» (Brown, & William, 1997: 235).

«Віреле» В. Задоянова – це одночастинний твір для гітари соло. Композитор свідомо звертається до сталих ознак стародавнього жанру: архітектура форми, діатонічні лади, вокальна мелодика баладно-оповідального типу, вузький амбітус – усі елементи музичної мови засвідчують впізнавану жанрову стилістику.

Перший розділ (рефрен) починається цілком традиційно для жанрового інваріанта віреле: розмір 12/8, тріольний рух мелодії, симетричний період повторної будови із двох речень, помірний темп є його характерними музичномовленнєвими ознаками. Серед них найважливішою є звернення композитора до типового для віреле викладення – монодичного (див. *Нотний приклад 1*).

Нотний приклад 1. В. Задоянов. Віреле (тема рефрену).

Розділи b та b_1 є інтонаційно спорідненими з темою рефрену. Цілком слушним для драматургії старовинного рондо є застосування композитором в якості розвиваючого засобу драматургії елементів варіаційності в будові як куплету, так і рефрену. Так, друге проведення рефрену в другому реченні тематично «ускладнюється» висхідним секвенційним рухом (див. Нотний приклад 2):

Нотний приклад 2. В. Задоянов. Віреле (тема рефрену 2).

Подібно до розглянутого прикладу композитором інтерпретований і заключний розділ із використанням секвенційного висхідного руху, що в контексті моноафектної поетики твору сприймається як семантика долання, звитяги або ж духу лицарських пригод.

Підсумовуючи, констатуємо, що «Віреле» В. Задоянова є не лише стилізацією середньовічного жанру, в якій композитор майстерно поєднує архаїчні ознаки музичної мови, інтерпретуючи гітарне музичування в дусі лютневої традиції, а й свідченням актуалізації та затребуваності добарокової естетики в сучасній мистецькій практиці.

Жанр *канцони* (або *кансони*) також сягає корінням усної імпровізаційної світської добарокової музики. Етимон жанру (від італ. *canzone*, або лат. *cantio*) вказує на значущість і вирішальну роль вербального першоджерела. Початково канцона як тип музикування з'явилася у мистецтві французьких трубадурів, розповсюдившись пізніше в італійській, німецькій, іспанській музиці як у вокально-інструментальних, так і виключно в інструментальних жанрових різновидах. Для вокальних канцон важливим було збереження чіткої силабічної декламаційності тексту, який найчастіше мав світський (ліричний або, що цікаво, пасторальний) зміст. Як вказують дослідники, «...рівень недостатньої вивченості жанрової історії пасторалі підтверджується наявністю її різновидів і “мішаних форм”, у яких вона поєднується з іншими смисловими впливами лірики, драми й навіть епосу» (Sharovalova, Chernyavska, Govorukhina, & Nikolaievskia, 2021: 136). Щодо ліричного, ба більше – чуттєвого семантичного осердя канцони, наведемо думку дослідниці Б. Свенсон, яка, розглядаючи приклад анонімної неаполітанської канцони «*Dolc'amorose*», зазначає: «Використовуючи ці партесні книги як ключі до інтерпретації, я стверджую, що картина долучається до ренесансної дискусії *paragone* – змагання між живописом і музикою – і водночас відображає зсув: від ранньоренесансних уявлень про зв'язок живопису, музики та логосу до виголошення тактильного, тілесного й чуттєвого аспектів мистецтва в жанрі канцони» (Swanson, 2023: 53). Інструментальні канцони мають доволі різноманітну будову,

враховуючи можливий як гомофонний, так і поліфонічний склад. Дослідниця Е. Селфідж-Філд навіть вважає, що інструментальна канцона у своєму історичному розвитку стала передвісницею барокової сонати: «Завдання остаточного розмежування між канцоною та сонатою – двома основними жанрами інструментальної музики часів Габріелі – ще не вирішене, зважаючи на історичний та стилевий підходи. Зокрема в період, коли ці два жанри перетиналися в 1600–1630 роках, застосування цих двох назв для певних типів музичних творів було довільним. <...> Але останні дослідження містять припущення, що найбільш істотні відмінності між цими жанрами полягають у різних соціальних і комунікативних аспектах» (Selfridge-Field, 1978: 111). Отже, значущою жанровою ознакою канцони є значна міра структурованості музичного тексту: чітко окреслені кадансові зони й розмежування на фрази, що походять від вокального першоджерела жанру. Найбільш розповсюджений добароковий різновид канцони має форму *bar: A-A-B*, яка ґрунтується на строфічному принципі.

«*Канцона Тайф'єра*» **В. Задоянова** (*Lirico, fis-moll*) – одночастинний програмний твір, природа тематизму якого вкорінена в пісенності. Стриманий у виразових засобах, але глибокий за змістом, твір ґрунтується на внутрішньому зосередженні, яке наближається до рефлексії філософського типу. Такий художній задум і є однією з точок тяжіння сучасного слухача до музикування, у якому стилістика добарокових жанрів допомагає віднайти власне «Я».

Твір складається із двох основних розділів. Перший розділ (*A*), *fis-moll*, 6/8 будується на мелодії ліроепічного типу, викладений здебільшого в тріольному ритмі (див. *Нотний приклад 3*). Перша тема **a** (4+4 тт.) – симетричний період з двох речень повторної будови. Речитативність, наративність баладного типу, повільний темп є її ключовими характеристиками. Тема **b** інтонаційно споріднена з першою (характерною для обох тем ритмічною особливістю є тріоль із пунктиром), проте має інтонаційну індивідуальність. Починається вона висхідним гамоподібним пасажем шістнадцятими тривалостями, ядро

мелодики – низхідна діатонічна секвенція. Також (як і тема *a*), тема *b* має структуру 4+4 такти.

Нотний приклад 3. В. Задоянов. «Канцона Тайф'єра».

Другий розділ (від т. 17) характеризується варіантним тематичним розвитком перших двох тем, ускладненням за рахунок уведення дрібніших тривалостей (безперервний рух тріолей шістнадцятих) при збереженні ладогармонічного синтаксису. Схематично можна представити будову твору таким чином:

$$A - B$$

$$a + v - a_1 + v_1 + \text{дон.}$$

$$\text{fis-moll}$$

Якісно новим етапом музичної драматургії «Канцони Тайф'єра» є зміна вихідного образного строю (наратив) у другому розділі – збагачення елементами віртуозності та інструментального типу тематизму.

Таким чином, можемо констатувати, що музична мова автора не є вираженням лише стилізації старовинної музики (діатоніка, наслідування лютневої манери у супроводі, оповідальність, вузький амбітус мелодики, її яскраво виражена вокальна природа), а свідчить про *перевідкриття* картини світу, втіленої в старовинній музиці.

Отже, постика «Канцони Тайф'єра» В. Задоянова – це не повернення до естетики минулого, це, швидше, *віднайдення сенсів теперішнього*.

Висновки.

Сучасне академічне гітарне музикування – це система, що сприяє проявам як інноваційного композиторського мислення, так і є відкритою до різностильових явищ, які усвідомлюються не як історичний феномен, а саме як практика живого музикування. Одним із прикладів композиторської інтерпретації старовинних жанрів у сучасній українській гітарній музиці є творчість Валентина Задоянова. Композиторський стиль митця вирізняється синтезом живого музикування та старовинних жанрових моделей, що сходять до естетики добарокової культури. Через власне музичне висловлювання митець звертається до слухача як оповідач, який відтворює образи минулого, переосмислюючи їх у контексті сьогодення та запрошуючи до рефлексії щодо зв'язків часу, культури й людського досвіду.

У композиторській гітарній творчості В. Задоянова спостерігається послідовне прагнення до наслідування і ревіталізації старовинних жанрів крізь призму сучасного музичного мислення. Його композиторська інтерпретація, як у жанрово-стильових параметрах, так і в семантичному наповненні творів, є прикладом втілення добарокового художнього світогляду в умовах сучасного гітарного мистецтва.

Створені для класичної гітари, композиції В. Задоянова за елементами музичної мови та прийомами викладення наближаються до традицій лютневої музики. Гітара в інтерпретації митця постає як інструмент, що відтворює естетику середньовічної лютні, не стільки буквально, скільки концепційно. Моноафектність, орієнтованість на максимальну інтеграцію музики з поезією першоджерела, апелювання до міфологічних, епічних сюжетів увиразнює композиторське художнє мислення в дусі сучасного інтерпретативного підходу в мистецтві.

Особливе місце у творчості композитора відведено виконавцю-гітаристу як оповідачу, інтерпретатору нотного тексту, носію певного художнього бачення світу – *homo musicus*-у. Саме завдяки постаті

виконавця-інтерпретатора втілений митцем наратив (як концепційне осердя змісту творів) належить водночас минулому й сьогоденню, поєднуючи рефлексію із чуттєвим сприйняттям поетичного змісту музичного висловлювання, закладеного в жанрах із давньою історією.

Таким чином, композиторська гітарна творчість Валентина Задоянова репрезентує унікальне явище на перетині академічної гітарної традиції, історичних надбань та сучасного авторського бачення. Твори митця, з одного боку, є важливим внеском у становлення новітнього українського гітарного репертуару, з іншого – сприяють актуалізації культурної пам'яті та розширенню уявлень про можливості інтерпретації в сучасному музичному мистецтві.

Перспектива подальших розвідок. Композиторський доробок В. Задоянова є на сьогодні багатою і малодослідженою цариною для подальших наукових студій. Перспективним напрямом видається розширення матеріалу дослідження за рахунок залучення кола програмних творів композитора («Видіння Св. Патрика», «Пісня про Роланда»), які дають змогу виокремити засадничі риси його стилю через залучення онтосеміотичного аналізу тексту, урахування історико-культурних алюзій та їх взаємодії з музичним текстом. Загалом подальші розвідки уможливають не лише розкриття принципів композиторського стилю В. Задоянова як наслідувача добарокового естетичного мислення, але й сприятимуть формуванню ґрунтовної теоретичної бази для осмислення явища сучасної української композиторської гітарної школи.

ЛІТЕРАТУРА

- Гриненко, С. М. (2021). *Гітарне мистецтво Миколаївщини в культурному просторі України кінця ХХ – початку ХХІ століття*. (Дис. ... д-ра філософії). Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв. Київ.
- Коновалова, І. (2011). Композиторська інтерпретація в ракурсі культурного діалогу «автор – традиція» (на матеріалі хорової творчості А. Кушніренка). *Культура України*, 35, 271–280.

- Москаленко, В. (2013). *Лекції з музичної інтерпретації*. Київ: НМАУ імені П. І. Чайковського.
- Паламарчук, В. (2023). *Українська гітарна творчість та виконавство середини XIX – початку XX ст.: історико-генетичний та творчо-особистісний аналіз*. (Дис. ... д-ра філософії). Львівський національний університет імені І. Франка. Львів.
- Brown, Ph., & William, P. M. (1997). The Interplay of Language and Music in Machaut's Virelai "Foy Porter". In *Tradition and Ecstasy: The Agony of the 14th Century*, (ed. by Nancy van Deusen), pp. 235–250. Ottawa, Canada: The Institute of Medieval Music. (Claremont Cultural Studies series, vol. 62, iss. 3) [in English].
- Selfridge-Field, E. (1978). Canzona and Sonata: Some Differences in Social Identity. *International Review of the Aesthetics and Sociology of Music*, 9(1), 111–119.
- Shapovalova, L., Chernyavska, M., Govorukhina, N., & Nikolaievska, Yu. (2021). Pastoral in Instrumental and Vocal Music 18–21 Centuries: Genre Invariant and Performance. *Ad Alta. Journal of Interdisciplinary Research*, 11(2), 136–140.
- Sheetz, K. (Updated 2025). Lute musical instrument. <https://www.britannica.com/art/Baroque-music>
- Swanson, B. (2023). Madrigal or canzona? Performing intellectual and sensual pleasure in Jacopo Tintoretto's Women making music. *Early Music*, 51(1), 53–68. DOI:10.1093/em/caac063

REFERENCES

- Brown, Ph., & William, P. M. (1997). The Interplay of Language and Music in Machaut's Virelai "Foy Porter". In *Tradition and Ecstasy: The Agony of the 14th Century*, (edited by Nancy van Deusen), pp. 235–250. Ottawa, Canada: The Institute of Medieval Music. (Claremont Cultural Studies series, vol. 62, iss. 3) [in English].
- Hrynenko, S. M. (2021). *Guitar art of the Mykolaiv region in the cultural space of Ukraine at the end of the 20th – beginning of the 21st century*. (PhD diss.). National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts. Kyiv [in Ukrainian].
- Konovalova, I. (2011). Composer's interpretation in the context of the cultural dialogue "author – tradition" (based on the choral works of A. Kushnirenko). *Culture of Ukraine*, 35, 271–280 [in Ukrainian].
- Moskalenko, V. (2013). *Lectures on musical interpretation*. Kyiv: UNTAM [in Ukrainian].

- Palamarchuk, V. (2023). *Ukrainian guitar composition and performance of the mid-19th – early 20th centuries: Historical-genetic and creative-personal analysis*. (Extended abstract of PhD diss.). Ivan Franko Lviv National University. Lviv [in Ukrainian].
- Selfridge-Field, E. (1978). Canzona and Sonata: Some Differences in Social Identity. *International Review of the Aesthetics and Sociology of Music*, 9(1), 111–119 [in English].
- Shapovalova, L., Chernyavska, M., Govorukhina, N., & Nikolaievskaya, Yu. (2021). Pastoral in Instrumental and Vocal Music 18–21 Centuries: Genre Invariant and Performance. *Ad Alta. Journal of Interdisciplinary Research*, 11(2), 136–140 [in English].
- Sheetz, K. (Updated 2025). Lute musical instrument. <https://www.britannica.com/art/Baroque-music> [in English].
- Swanson, B. (2023). Madrigal or canzona? Performing intellectual and sensual pleasure in Jacopo Tintoretto's Women making music. *Early Music*, 51(1), 53–68. DOI:10.1093/em/caac063 [in English].

Ihor Tarnovetskyi

Kharkiv I. P. Kotlyarevsky National University of Arts

Postgraduate student of the creative doctoral program

e-mail: ayvo96@gmail.com

ORCID iD: 0009-0003-3226-502X

Composer's interpretation of early music genres in V. Zadoianov's guitar works

Statement of the problem. One of the fundamental principles of contemporary developing the guitar art of Ukraine is the creation and enrichment of an original repertoire. The creative and personal contributions of guitarists – both composers and performers – constitute an essential component and a driving force behind the advancement of professional guitar art and the development of the national performance tradition. The 21st-century Ukrainian guitar studies offer a wide range of research topics – from the aesthetics and poetics of guitar art to interpretative approaches to its performance-specific features. However, the diversity of genres and stylistic approaches in the works of contemporary Ukrainian composer-guitarists remains insufficiently explored. Among such composers, there is Valentyn Zadoianov (b. 1981) – a contemporary Ukrainian author and guitarist.

Objectives, methods, and novelty of the research. The purpose of the article is to characterize the compositional interpretation of early music genres in the guitar works of V. Zadoianov, based on selected pieces (*"Virelai"*, and *"Tayfier's Canzona"* for solo guitar). Within the framework of the dissertation by S. Hrynenko (2021), the compositional output of V. Zadoianov only as a representative of the cultural milieu of the Mykolaiv region is examined. The article offers, for the first time, a comprehensive analysis of selected guitar works by V. Zadoianov, taking into account their genre and stylistic principles, as examples of the composer's reinterpretation of historical genres. Since we have chosen a research strategy based on the interpretation of genre, the central methodological approach is the genre-based method. Thanks to the stylistic method, it becomes possible to study the "encounter" between two stylistic systems – early (ancient) and contemporary music.

Research results. Valentyn Zadoianov (b. 1981, Mykolaiv, Ukraine) is the Ukrainian guitarist, composer, poet, and educator, representing the new generation of Ukrainian guitarists. The most distinctive feature of Zadoianov's compositional style is his appeal to the semantics and stylistics of early music. Particularly influential on his artistic language has been the aesthetics of composers from the Medieval and Renaissance periods. The principles of Zadoianov's compositional interpretation of early music through the example of the genres *virelai* and *canzona* were examined. Zadoianov's *"Virelai"* in A minor, within the contemporary musical space of Ukraine, is not merely a stylization of a medieval genre, in which the composer skillfully combines archaic traits of musical language, interpreting guitar music in the spirit of the lute tradition; it also testifies to the actualization and demand for pre-Baroque aesthetics in modern creativity. The composer's musical language is not simply an expression of early music stylization (diatonicism, imitation of lute style in accompaniment, narrative character, narrow melodic range, and its distinctly vocal nature), but also reveals a rediscovery of the worldview embedded in early music. Zadoianov's *"Canzona Taifera"* (Lirico, F-sharp minor) is a one-movement programmatic piece, whose thematic nature is deeply rooted in the phenomenon of songfulness. The poetics of *"Canzona Taifera"* do not signify a return to past aesthetics, but rather a search for meanings relevant to the present.

Conclusion. The work of Valentyn Zadoianov is the example of compositional interpretation of early music genres in contemporary Ukrainian guitar music. The composer's musical language is distinguished by a synthesis of elements from the academic performance style with early genre models and the aesthetics of the pre-Baroque culture. In Zadoianov's interpretation, the guitar emerges as an instrument that reproduces the aesthetics of the medieval lute, not so much literally

as conceptually. His works represent an important contribution to the development of the new Ukrainian guitar repertoire, while simultaneously promoting the revitalization of cultural memory and expanding the notions of interpretative possibilities in contemporary musical art.

Keywords: *contemporary Ukrainian music; guitar compositions; guitar performance; compositional interpretation; genre; virelai; canzona; dramaturgy; works by V. Zadoianov.*

Стаття надійшла до редакції 27 травня 2025 року